

Ile rzepaku zasiano naprawdę?

Z gorzką satysfakcją, ale bez zdumienia odebraliśmy informacje o wielkości zasiewów rzepaku pod tegoroczne zbiory. W zależności od źródła powierzchnia obsiana tą rośliną waha się od 820 tys. ha według IERiGŻ do 930 tys. ha podawanych przez MRiRW, gdzieś pośrodku znajduje się GUS, według którego rzepakiem obsiano 900 tys. ha. Która z podanych instytucji podaje zbliżone do rzeczywistych dane?

Na brak wiarygodnych danych w przedmiotowej sprawie PSPO zwracało uwagę od początku swego istnienia podejmując starania o przywrócenie w deklaracjach o przyznaniu płatności bezpośredniej składanych przez rolników danych dotyczących powierzchni uprawy rzepaku. Działania te były prowadzone na różnych szczeblach decydenckich w MRiRW i w ARiMR.

Zwracaliśmy uwagę, że ARiMR odstąpiła od wymogu podawania przez rolników w deklaracjach o przyznaniu płatności bezpośredniej wielkości uprawy rośliny uprawnej, w tym również rzepaku, na rzecz grupy upraw.

Niestety okazało się, że mieliśmy rację twierdząc, że efektem powyższych zmian będzie utrata źródła bardzo precyzyjnych danych statystycznych dotyczących upraw rzepaku,

które staną się nieprecyzyjne i obarczone dużym błędem.

Zarówno ministerstwo jak i agencja uzasadniały odejście od wymogu deklarowania powierzchni obsianej rzepakiem potrzebą uproszczenia wniosku o dopłaty. Podczas spotkania w marcu 2012 r. podsekretarz stanu w MRiRW Andrzej Butra poinformował członków delegacji, że ze względu na uwarunkowania techniczne w ARiMR nie ma obecnie możliwości do ponownego wprowadzenie do wzoru wniosku o płatność bezpośrednią obowiązku deklarowania przez rolników arealu obsianego rzepakiem. Wobec tego kategorię stwierdzenia PSPO musiało odstąpić od dalszych działań związanych z realizacją tego postulatu.

Nie ma już ministra Butry, nie ma wiarygodnych danych dotyczących powierzchni obsianej rzepakiem, bez zmian pozostał tylko pogłębiający się bałagan informacyjny w tym zakresie.

Wobec dzisiejszych zawirowań wokół rzepaku pozostaje nam tylko powrócić do zadania obecnym decydom rolniczym tytułowego pytania, z nadzieją, że i oni będą chcieli to wiedzieć.

Lech Kempczyński

W numerze

- Ile rzepaku zasiano naprawdę?
.....str.1
- Prawo rynkowe na rynku rzepaku
.....str.2
- Ograniczenie produkcji biopaliw wpłynie na rolnictwo
.....str.3
- Blogerzy kulinarni pokochali olej rzepakowy
.....str.3
- Ministerstwo o żniwach
.....str.4
- Niski indeks światowych cen olejów i tłuszczów
.....str.4
- Notowania
.....str.5

Sięgnij do korzeni przezimowania

Sprawdź stan rzepaku po zastosowaniu Toprex na swoim polu

do każdego 20 l Toprex

saperka gratis

więcej informacji na www.syngenta.pl

PROMOCJA

Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju

ul. Grzybowska 2 lok. 49
00-131 Warszawa
tel. : 223130788
fax: 224363966
e-mail: biuro@pspo.com.pl
www.pspo.com.pl

Oil Express

Redakcja: Agnieszka Słodowa
Zdjęcia: własne,
www.freefoto.com

Prawo rynkowe na rynku rzepaku

Według wstępnego szacunku GUS zbiory rzepaku wyniosły 2,4 -2,6 mln t. Choć z ostatecznymi wnioskami i komentarzami dotyczącymi tegorocznych żniw rzepakowych należy jeszcze troszkę poczekać to można już dzisiaj powiedzieć, że wielkość tę można z pewnością uznać za produkcyjny sukces producentów rzepaku szczególnie, że nastąpił on wobec niekorzystnej i trudnej pogody dla rolnictwa tegorocznej wiosny.

Warto zaznaczyć, że tegoroczne względnie wysokie zbiory rzepaku znajdują się jednak poniżej linii potencjału przerobowego przemysłu olejarskiego wynoszącego 3,2 mln ton.

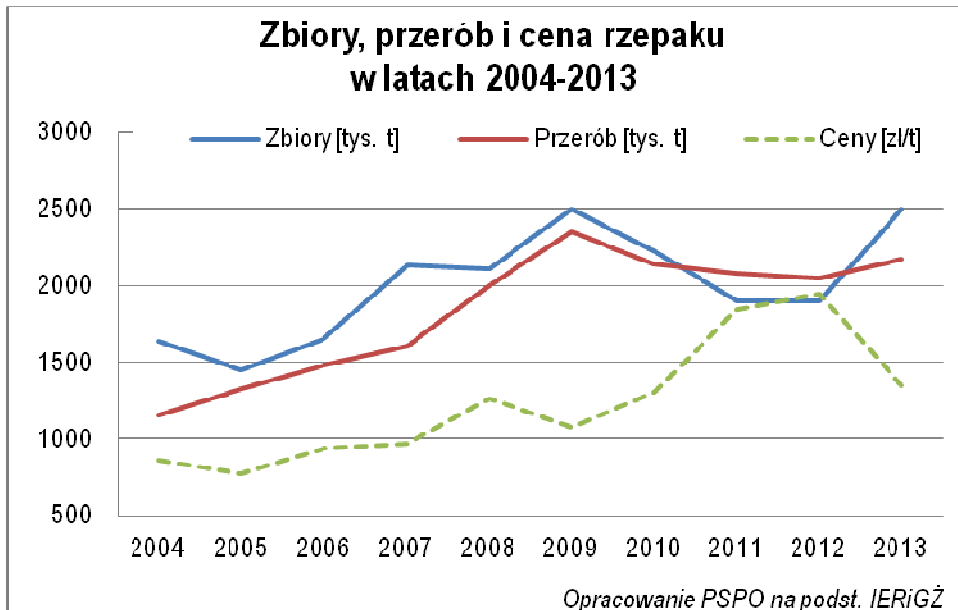
Ponadto, są one również poniżej krajowych potencjalnych możliwości produkcyjnych tej rośliny szacowanych na ponad 3 mln ton.

Biorąc powyższe pod uwagę wydaje się, że teza o tegorocznej nadprodukcji rzepaku w żaden sposób nie przystaje do istniejących potencjalnych możliwości jego produkcji i przerobu.

Niestety, odniesiony sukces produkcyjny kwitowany jest przez niektórych producentów rzepaku określeniami „skandal”, „nienormalna sytuacja” oraz zapowiedziami akcji protestacyjnych.

Na fali „zawodu cenowego” rolników okazję do zaistnienia medialnego zauważyli i postanowili wykorzystać również niektórzy politycy domagający się niemożliwej formalnie i prawnie interwencji państwa na rynku rzepaku, a nawet składający do UOKiK i ABW doniesienia o podejrzeniu zaistnienia zmywy cenowej na rynku rzepaku.

Tak naprawdę jedyne, co jest nienormalne w tych wszystkich komentarzach i reakcjach to fakt odnoszenia obecnej sytuacji rynkowej do sytuacji w roku ubiegłym, ponieważ nie wolno porówna-

wać nieporównywalnego. Ignorowanie tej zasady musi nieuchronnie prowadzić do wyciągania fałszywych wniosków.

Prawdziwość powyższego stwierdzenia uzasadniona jest faktem, że w odróżnieniu od bieżącego roku sytuacja na rynku rzepaku w ciągu ostatnich trzech lat kształtowana była przez wyjątkowo nie sprzyjające tej uprawie warunki pogodowe skutkujące zbiorami niższymi niż w latach bardziej jej sprzyjających.

Niezależnie od emocji, obiektywnie pozostaje to, że nasiona rzepaku są towarem, który podlegał, podlega i wszystko wskazuje, że będzie jeszcze długo podlegał podstawowemu prawu rynkowemu, prawu – podaży i popytu.

Wobec powyższego argumentacja, że rok temu rolnicy otrzymywali za tonę nasion rzepaku ponad 2 tys. zł, jakkolwiek prawdziwa, jest zupełnie chybiona, ponieważ rok temu zbiory rzepaku wyniosły zaledwie 1,9 mln ton.

Przy całej złożoności mechanizmu kształtowania cen rzepaku w uproszczonej formie sytuację na krajowym rynku rzepaku w ciągu ostatniego dziesięciolecia ilustruje wykres. Graficznie

przedstawiono na nim działania podstawowego mechanizmu rynkowego określanego jako prawo popytu i podaży.

Jak wynika z przedstawionych danych na rynku rzepaku w ciągu ostatniego dziesięciolecia bardzo podobna do tegorocznej sytuacja miała miejsce w roku 2009, kiedy w związku z podobną wielkością zbioru, ceny skupu osiągnęły również poziom zbliżony do obecnych.

Omawiając sytuację na rynku rzepaku w perspektywie dekady na uwagę zasługuje również dobrze zilustrowany na wykresie fakt poważnego wysiłku ekonomicznego, jakiego musiał dokonać krajowy przemysł olejarski w okresie niedoboru krajowego surowca w latach 2010-2012. Wysiłku, którego celem było nie dopuszczenie do dramatycznej obniżki poziomu produkcji oleju rzepakowego jaka mogłaby bez niego nastąpić.

O tym jednak nikt nie chce mówić, mimo że kilka z kilkunastu działających wówczas w Polsce firm olejarskich nie wytrzymało szokowego wzrostu poziomu „rolniczej opłacalności produkcji rzepaku” (zielona krzywa) i upadło.

Lech Kempczyński

Ograniczenie produkcji biopaliw wpłynie na rolnictwo

Ograniczenie produkcji biopaliw z surowców rolniczych planowane przez Komisję Europejską zakłóci równowagę w produkcji roślinnej i zwierzęcej – uważa dyrektor generalny PSPPO Lech Kempczyński. Jeżeli propozycja PE zostanie przegłosowana, to nie będzie trzeba tak dużej ilości surowców (m.in. rzepaku i kukurydzy).

Obecnie stosunek rzepaku produkowanego na cele spożywcze do wytwarzanego na cele przemysłowe w UE wynosi 30:70, w Polsce jest to 40:60. W naszym kraju na cele spożywcze zużywa się ok. 1-1,1 mln ton, reszta przerabiana jest na

estry. Konsumpcja oleju się od lat nie zmienia, więc trzeba będzie ograniczyć produkcję rzepaku, bo nie będzie on potrzebny. Zmniejszenie upraw tej rośliny niekorzystnie wpłynie na strukturę zasiewów. Dyrektor podkreślił, że rzepak jest uprawą "strukturotwórczą", która jest niezbędna jako płodozmian przy produkcji zbóż (w Polsce 80 % gruntów ornych obsianych jest zbożami – monokultura prowadzi do wyjałowienia gleb).

Kolejną sprawą są pasze. Śruta rzepakowa, która powstaje przy produkcji oleju, jest wykorzystywana do karmienia zwierząt. Jeżeli będziemy jej produkować

mniej, to będzie mniej pasz, a to może zakłócić hodowlę zwierzęcą. Jedną decyzją KE może spowodować szereg konsekwencji, o których się w tej chwili nie myśli – mówi Kempczyński.

Na razie KE nie wyjawia, jak widzi rekompensatę za straty, które poniosą przetwórcy i rolnicy. Wiele firm zainwestowało ogromne środki w przetwórnictwo rzepaku. Decyzja KE o zmniejszeniu biopaliw I generacji spowoduje załamanie się całego łańcucha powiązań rolnicy-przetwórcy-przemysł i likwidację wielu miejsc pracy.

PSPPO za PAP

Blogerzy kulinarni pokochali olej rzepakowy

W lipcu i sierpniu w ramach kampanii „Pokochaj olej rzepakowy” prowadzimy działania promujące olej rzepakowy w blogosferze.

Niesamowitym sukcesem okazał się konkurs „Blogerzy kochają olej rzepakowy” – w tym czasie opublikowano na blogach kulinarnych ponad 600 przepisów z olejem rzepakowym. Wybór 5 najciekawszych przepisów to było zatem nie lada wyzwanie! Prezentujemy zdjęcia nagrodzonych dań, których autorzy otrzymali miksery Kitchen Aidy. Zwycięskie prace zostaną również opublikowane w broszurze naszego programu.

Aktualnie toczy się 10 konkursów na 10 blogach kulinarnych, których adresy znajdują się na stronie www.pokochajolejrzepakowy.pl

22 lipca organizowaliśmy też wirtualne wydarzenie pt. „Cała Polska smaży naleśniki” i wzięło w nim udział ponad 600 osób. Kontynuacją akcji był konkurs o tytuł Mistrza Naleśników, a wybór zwycięzców jeszcze trwa.

Ewa Myśliwiec

Kinga Paruzel, autorka bloga kingaparuzel.pl za przepis na polskie pesto

Katarzyna Guzik, autorka bloga gotuję, bo lubię za przepis na sernik „Dary Lata”

Izabela Mateńka, autorka bloga stodzę, sołę, pieprzę za przepis na roladki nadziewane szpinakiem z pieczonymi pomidorkami

Kamila Grotowska, autorka bloga vegazone – zielona strefa przepisów za przepis „Cudze chwalimy...”

Ministerstwo o żniwach

7 sierpnia br. odbyła się w MRiRW konferencja prasowa, w której uczestniczyli Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Stanisław Kalemba oraz podsekretarz stanu w tym ministerstwie Tadeusz Nalewajk. Głównym tematem konferencji była aktualna sytuacja żniwna oraz ceny na rynku zbóż i rzepaku.

Rozpoczynając konferencję Minister Kalemba podkreślił, że rok 2012 był wyjątkowo trudny dla polskiego rolnictwa ale sytuację po trudnej zimie poprawiły korzystne warunki pogodowe dla upraw jarych, zbóż i rzepaku jakie zaistniały wiosną. Niezależnie od tego poziom cen jakie one osiągnęły był rekordowo wysoki. Na ich poziom na rynku krajowym wpływał także bardzo wysoki poziom cen produktów rolniczych na rynkach światowych spowodowany suszą w USA, Australii, Rosji i innych krajach.

W odróżnieniu od poprzedniego roku 2013 wydaje się być znacznie korzystniejszy dla produkcji roślinnej. Zbiory zbóż i rzepaku zapowiadają się bardzo dobrze.

Według stanu na dzień konferencji w województwach: śląskim, podkarpackim, lubelskim i lubuskim żniwa rzepakowe praktycznie je zakończono. Z wyją-

tkiem północno-wschodniej części kraju gdzie rozpoczęły się one niedawno, na pozostałym obszarze zebrano rzepak z ponad połowy pól.

Ceny skupu nasion rzepaku bez kontraktacji wahają się od 1250 do 1300 zł/t, rzepak zakontraktowany osiąga wyższą cenę wynoszącą około 1500 zł/t. Według ministra kontraktacją w tym sezonie objętych jest około 200 tys. ton nasion rzepaku. Ministerstwo szacuje, że z około 930 tys. ha obsianych rzepakiem zostanie zebrane około 2,5 mln ton jego nasion. Zdaniem ministra obecny poziom cen skupu rzepaku wynika ze spodziewanej wysokiej wielkości jego zbiorów nie tylko w Polsce ale także w innych krajach. Podkreślił on także, że po początkowo dosyć wysokim poziomie ceny gwałtownie spadły po pierwszych informacjach o możliwości uzyskanie zbiorów znacznie wyższych niż w roku ubiegłym.

Odnosząc się do informacji o skali importu nasion rzepaku z Ukrainy, minister stwierdził, że podawane wielkości tego importu rzędu 500 tysięcy ton są nieprawdziwe podobnie jak nieprawdziwe są informacje o rzekomym przywozie do Polski napromieniowanych nasion rzepaku z rejonu Czarnobyla.

Minister podkreślił, że w przypadku gdyby stwierdzono takie nasiona zostaną natychmiast uruchomione unijne procedury wstrzymujące import nasion rzepaku do Polski i do UE.

Komentując postulowaną potrzebę interwencji państwa na rynku rzepaku przez skup interwencyjny czy ustalenie ceny minimalnej, minister podkreślił, że trudno jest odnosić się do nieformalnych wypowiedzi polityków dobrze wiedzących, że w przypadku rzepaku nie ma i nigdy nie było ani możliwości ani mechanizmów pozwalających na taką interwencję.

Metody na poprawę stabilizacji sytuacji ekonomicznej rolników w zakresie ich ochrony przed zbyt dużymi wahaniami cen minister upatruje w tworzeniu grup lub organizacji będących dysponentami odpowiednio dużych partii produktów co będzie pozytywnie wzmacniać i wpływać na ich pozycję negocjacyjną wobec podmiotów skupujących te produkty.

Na zapytanie dziennikarza minister potwierdził, że wobec napływających do ministerstwa sygnałów 31 lipca br. zgłosiło ono do UOKiK domniemanie o możliwości zaistnieniu zмовы cenowej w odniesieniu do rzepaku.

Lech Kempczyński

Niski indeks światowych cen olejów i tłuszczów

W dalszym ciągu spadają globalne ceny olejów. Opracowany przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) indeks światowych cen olejów i tłuszczów w lipcu br. osiągnął wartość najniższą od 3 lat.

Wyniósł on 191 pkt., co oznacza z II strony, że w tym miesiącu ceny monitorowane przez FAO były o 91% wyższe niż przeciętnie w latach 2002-2004.

W stosunku do czerwca br., wartość

indeksu obniżyła się o 7 pkt. (3,3%), niemniej w porównaniu z lipcem 2012 roku była niższa o blisko 35 pkt. (15%).

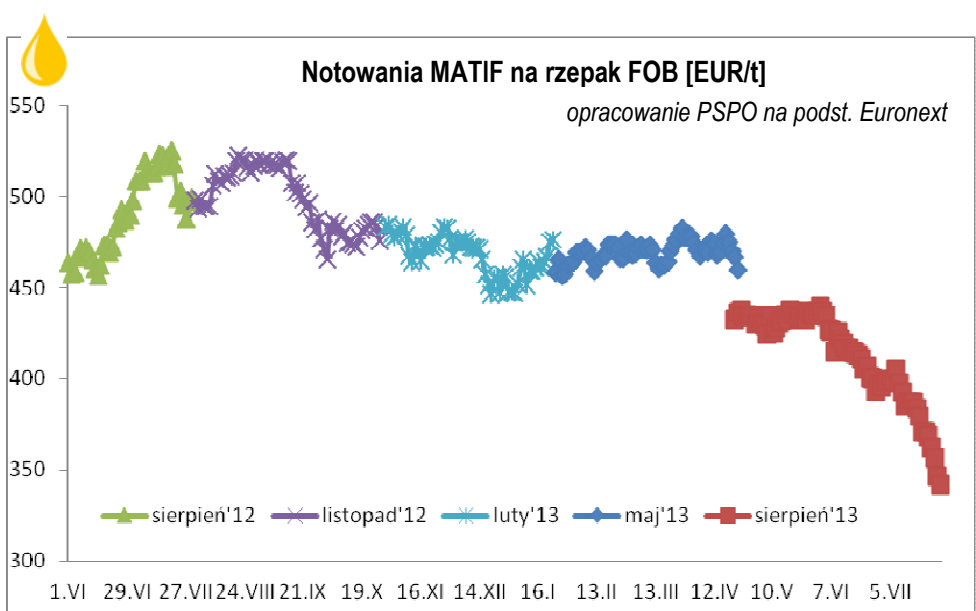
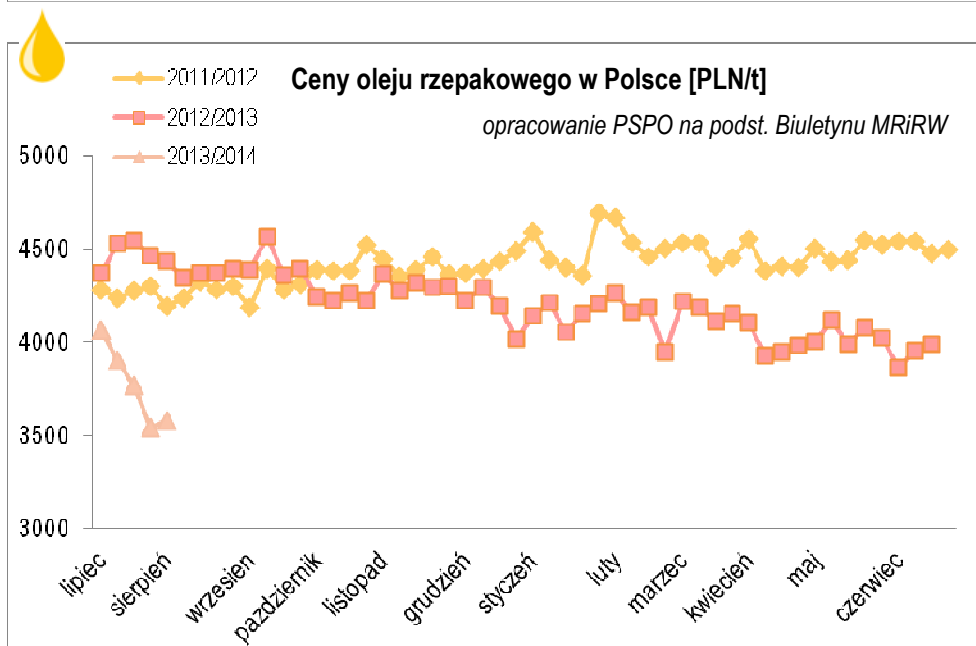
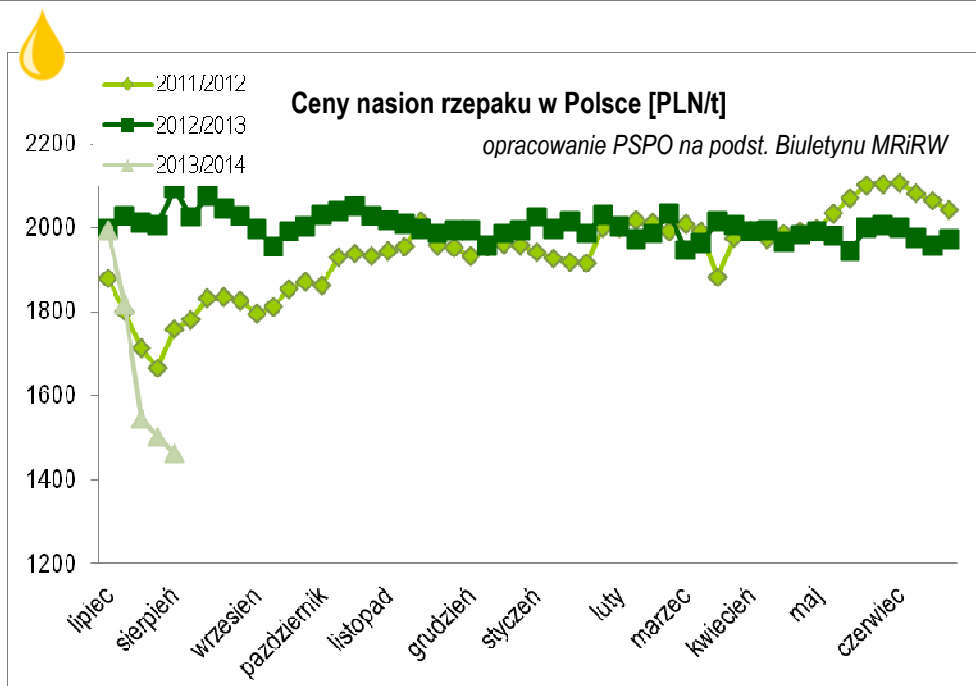
Największy wpływ na spadek wartości indeksu miały obniżki cen oleju sojowego, co wynikało z dużej podaży eksportowej tego produktu (szczególnie na rynku argentyńskim), oraz ze słabszego popytu zgłaszanego przez sektor biodiesela.

W kierunku spadku cen oleju sojowego

mogły również oddziaływać oczekiwania co do wysokich zbiorów soi w Stanach Zjednoczonych.

Według FAO, w lipcu spadły także ceny oleju palmowego, na co wpłynęły jego wysoka produkcja i mniejszy niż oczekiwano popyt importowy, zgłaszany m.in. przez Chiny. Obniżyły się również ceny oleju rzepakowego i słonecznikowego.

PSPO na podst. portalspozywczy.pl za BGŻ

Średnie ceny produktów rzepakowych w Polsce 29 VII – 4 VIII wg MRiRW

Produkt	Cena netto [PLN/t]	Zmiana [%]
Nasiona rzepaku	1464	-2,6
Olej rafinowany	3587	+1,2
Śruta	808	-16,5
Makuch	968	bd

Polski handel zagraniczny wg MRiRW [t]

Nasiona rzepaku	I-V 2012	I-V 2013
Eksport	32 743	108 002
Import	222 464	80 697

Olej rzepakowy	I-V 2012	I-V 2013
Eksport	40 513	83 899
Import	40 790	31 199

Notowania MATIF na rzepak (FOB) z dn. 13 VIII wg Euronext

Dostawa	Cena [EUR/t]	Kurs EUR [PLN] (NBP)	Cena [PLN/t]
Listopad'13	366,25	4,1874	1533,63
Luty'14	369,50		1547,24
Maj'14	370,25		1550,38
Sierpień'14	368,75		1544,70

Notowania różne wg FAMMU/FAPA, Orlen

Produkt	Jednostki	Cena
Nasiona rzepaku CIF lip/sierp Hamburg 1 VIII	[USD/t]	465
Olej rzep. sur. FOB wrzes/paź Rotterdam 8 VIII	[EUR/t]	738
BIO 100 PKN Orlen 14 VIII	[PLN/m ³] netto	4184
BIO ON PKN Orlen 14VIII	[PLN/m ³] netto	4284